

MAKTABGACHA TA'LIM BOSHQARUVI MENEJMENTI

*Bashirova Kamola Ilxomovna**Kattaqo'rg'on shahar 1-DMTT direktori*

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim boshqaruvi menejmenti, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida boshqaruv samaradorligini takomillashtirish, pedagogik texnologiyalarni joriy etish sharoitida maktabgacha ta'lim muassasasida pedagogik jarayonni boshqarish, dasturlar samaradorligini doimiy ravishda baholash va ta'lim sifatini oshirish strategiyalari to'g'risida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, boshqaruv menejmenti, pedagogik jarayon, pedagogik texnologiyalar, ta'lim-tarbiya, samaradorlik.

Kirish:

Ma'lumki, ta'limning boshlang'ich bosqichi bolalar bog'chasi bo'lib, bu yerda bola axloq saboqlarini oladi, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot qilish tajribasini oladi, o'yinda, jamoaviy ishda ijodiy salohiyatini ochib beradi va ta'lim faoliyatida elementar ko'nikmalarni oladi. Maktabgacha ta'limni boshqarish ko'p qirrali va murakkab vazifalarni o'z ichiga oladi, bu erta yoshdagi bolalarning rivojlanishi, pedagogik tamoyillar va ma'muriy amaliyotni chuqur tushunishni talab qiladi. Bu maktabgacha ta'lim muassasasining kundalik faoliyatini nazorat qilishdan tashqarida. Bu rag'batlantiruvchi va tarbiyalovchi o'quv muhitini yaratish, berilayotgan ta'lim sifatini ta'minlash va o'qituvchilar, ota-onalar va keng jamoatchilik o'rtasida hamkorlikdagi hamkorlikni rivojlantirishni nazarda tutadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Maktabgacha ta'lim muassasalarini samarali boshqarish o'quv dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish, operatsion samaradorlik, sifatni ta'minlash va erta bolalik vaqtidagi ta'limning doimiy takomillashayotgan ko'rinishini boshqarish qobiliyati orasidagi nozik muvozanatni o'z ichiga oladi. Pedagogik adabiyotlarda ta'lim muassasalarini boshqarish ancha to'liq va aniq belgilab berilgan va tavsiflangan. Maktabgacha ta'limga kelsak, biz uni bir qismi deb hisoblaymiz mumkin. Binobarin, menejment fanining hamma muhim qoidalari, pedagogik menejment, hamda maktabgacha ta'lim muassasasini boshqarish uchun ham foydalaniladi. Shu bilan birga, maktabgacha ta'lim tizimining takomillanish tarixining xususiyatlari va ko'p qirraliligi, ichki fazilatlar va xususiyatlarini ham maksimal darajada hisobga olish asosiy sanaladi.

Pedagogik jihat bilan bir qatorda samarali operatsiyalar ham asosiy ahamiyatga ega. Moliyaviy resurslarni boshqarish, o'quv muhitining jismoniy xavfsizligi va funktsionalligini ta'minlash, xodimlarni yollash, o'qitish va nazorat qilishni nazorat

qilish asosiy ma'muriy javobgarlikdir. Buning uchun kuchli tashkiliy qobiliyat, moliyaviy qobiliyat va ijobiy va hamkorlikdagi ish muhitini yaratish qobiliyati talab qiladi. Ota-onalar bilan ochiq muloqot va mustahkam hamkorlik ham hal etuvchi ahamiyatga ega bo'lib, ota-onalar farzandining yutuqlari haqida xabardor bo'lishlari, ta'lim jarayoni bilan shug'ullanishlari va o'z farzandlarining ta'lim olishida faol hamkor sifatida o'zlarini qadrlanishini his qilishlarini ta'minlaydi.

Natijalar:

Dasturlar samaradorligini doimiy tarzda baholash, rivojlantirish yo'nalishlarini aniqlash va ta'lim sifatini oshirish strategiyalarini amalga oshirish sifatni ta'minlashning muhim tarkibiy qismlari sanaladi. Mazkur doimiy aks ettirish va moslashish professional o'sishga sodiqlikni, yangi tadqiqotlar va ilg'or tajribalarni o'zlashtirishga tayyorlikni va doimo mukammallikka intilishni talab qiladi. Bundan tashqari, maktabgacha ta'lim muassasalarini boshqarish yangi qoidalarga, texnologik yutuqlarga va rivojlanayotgan pedagogik yondashuvlarga moslashib, erta yoshdagi ta'limning doimiy o'zgaruvchan landshaftini boshqarishi zarur. Buning uchun bugungi tadqiqotlardan xabardor bo'lish, kasbiy rivojlanish faoliyati bilan shug'ullanish va sohadagi boshqa o'qituvchilar va mutaxassislar bilan hamkorlik qilish zarur.

Maktabgacha ta'lim muassasasini boshqarish qiyin, biroq foydali vazifadir. Kuchli yetakchilik qobiliyatlari, sifatga bo'lgan chuqur sadoqat va erta bolalik davridagi ta'limga bo'lgan haqiqiy ishtiyoqni o'zida birlashtirgan holda, maktabgacha ta'lim muassasalari rahbarlari bolalarning o'sishi va shakllanishiga yordam beruvchi rag'batlantiruvchi va tarbiyalovchi muhitni yaratishi mumkin. Pedagogik mukammallikni, samarali operatsiyalarni, sifatni ta'minlashni va doimiy takomillashtirish majburiyatini o'z ichiga olgan mazkur yaxlit yondashuv har bir bola uchun doimiy ta'lim va muvaffaqiyat uchun poydevor yaratish uchun juda muhimdir.

Muhokama:

Maktabgacha ta'lim tashkilot menejmenti o'ziga xos murakkab ijtimoiy-iqtisodiy, axborot beruvchi va tashkiliy-texnik hodisa, ish jarayoni bo'lib, obyektning holati, sifatlarining turlanishiga qarab o'zgarib boradi. Bu esa muayyan tamoyillar va bosqichlarning mavjud bo'lishini, ya'ni har qanday fanning predmetini tashkil qiluvchi qonuniyatlar va tamoyillarni taqozo qiladi. Vaqt o'tishi bilan ijtimoiy-iqtisodiy sharoit, rivojlanish o'zgarishi bilan ushbu tizimning tarkibiy qismi bo'lgan hamma kichik tizimlarda o'zgarishlar sodir bo'ladi va bu bilan o'zaro uzviy bog'liq qonunlar va tamoyillar tizimi ham o'z navbatida o'zgaradi. Bu o'rinda evolyutsiyani ham, keskin sakrashlarni ham, mushkul, chorasiz vaziyatlarni ham, maqsadlar va umidlarni ham sanab o'tish mumkin.

Bugungi kunda ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil qilish vazifalarini muvaffaqiyatli amalga oshirish maktabgacha ta'lim tashkilotlarini samarali boshqaruv mexanizmlarini yaratishni va joriy qilishni taqozo etadi. Zero, kuchayib borayotgan

integratsion jarayonlar va axborotlar tizimining xalqaro darajaga yetib borishi, raqobatning kuchayishi va boshqalar ijtimoiy boshqaruvga bo'lgan munosabatni foydali tomonga keskin o'zgartiradi va boshqaruv tizimida ijtimoiy o'zgarishlarga bo'lgan moslashuvni tezlashtiradi.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash mumkinki, bugungi kunda davlatimizda maktabgacha ta'lim tizimini takomillashtirishning huquqiy asoslari yaratilib, u bolaning sog'lom va rivojlangan shaxs bo'lib rivojlanishini ta'minlab, o'qishga bo'lgan ishtiyoqini uyg'otish, tizimli o'qitishga tayyorlash imkoniyatlari va shart-sharoitlariga ega bo'ldi. Shunday ekan, bu tizim faoliyatini yanada kuchaytirish, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida har tomonlama qulay shart-sharoitlardan unumli foydalanish, ularga maktabgacha yoshdagi bolalarni keng jalb qilish farzandlarimizning barkamol va yetuk shaxs bo'lib shakllanishida asosiy o'rin tutadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Vinogradova N.A., Miklyaeva N.V., Tolstikova Yu.V. va hokazo. Maktabgacha ta'lim ta'lim. Terminlar lug'ati / - M.: Ayris-press, 2005.
2. Pozdnyak L. V., Lyaschenko N. N. Maktabgacha ta'limni boshqarish: Darslik. stud uchun qo'llanma. ped. universitetlar. - 2-nashr, Stereotip. M.: "Akademiya" nashriyot markazi, 2001.
3. Novikova G.P. Zamonaviy maktabgacha ta'limni boshqarish shartlar: Maktabgacha ta'lim muassasasi rahbari uchun qo'llanma. - M.: Ventana-Graf, 2007.
4. Tretyakov P.I. "Maktabgacha ta'lim muassasasi: natijalarga ko'ra pedagogik jarayonni boshqarish", M., UTs "Perspektiva", 2010.